

залучення зовнішнього фінансування та зростання видатків бюджету на фінансування силових відомств і відновлення зруйнованої інфраструктури;

– об'ява часткової мобілізації, які відволікає людські ресурси від виробництва.

Нестабільне середовище, яке виникло внаслідок внутрішніх політичних змін та економічної кризи вплинуло на більшість секторів української економіки, в тому числі на виробничий сектор. Як результат, розширюються існуючі диспропорції, прискорюється падіння ВВП. Спостерігається зменшення об'ємів у виробничій сфері, зовнішній торгівлі, зниження об'ємів залучення інвестицій тощо. Це вимагає більш активно застосовувати існуючі механізми управління та шукати шляхи активного використання позитивних чинників розвитку виробничих підприємств.

Список літератури:

1. Зосимова Ж.С. Розробка антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. економ. наук : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Ж.С. Зосимова– Харків, 2013. – 21с.
2. Ковтуненко К.В. Закономірності та основні домінанти розвитку машинобудівних підприємств в умовах стратегічних змін / К.В. Ковтуненко // Економічний часопис-XXI. – 2013. – № 5-6(1). – С. 75-79.

Ткачова І. П.

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ І РЕАЛІЗАЦІЄЮ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОГРАМ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

При формуванні і реалізації інноваційних програм одним із основних є принцип каузальності. Сутність цього принципу полягає у тому, що встановлення цілей інноваційних програм, заходи щодо їх реалізації і регулятивна управлінська діяльність, що націлені на отримання очікуваних ефектів, мають базуватись на загальній стратегії розвитку організації і враховувати фактори, які спричинили потребу започаткування конкретної інноваційної програми, а також фактичний стан її реалізації. Очікуваним ефектом від дотримання керівниками підприємства цього принципу є досягнення інформаційної узгодженості між цілями підприємства, виявленими управлінськими проблемами, ідеями щодо їх розв'язання, факторами, які засвідчують оптимальний варіант розв'язання конкретної проблеми, діяльністю відповідальних осіб за реалізацію ухвалених рішень щодо способу реалізації інноваційної програми тощо. Недотримання керівниками підприємства принципу каузальності може спричинити перевитрати ресурсів, передусім людських зусиль щодо розв'язання управлінських проблем.

Сутність принципу економічної ефективності полягає у тому, що незалежно від виду інноваційної програми і характеру управлінської проблеми, яка виступає її об'єктом, витрати на формування і реалізацію програми мають бути меншими за ефекти від її використання. Це однаковою мірою стосується усіх напрямів діяльності підприємства, в тому числі соціального, морально-етичного, психологічного. Слід визнати, що не усі напрями діяльності машинобудівних підприємств забезпечують ефекти, які мають прямий вплив на результати їх економічної діяльності, проте витрати, які пов'язані з цими видами діяльності безпосередньо, збільшують собівартість машинобудівної продукції і зменшують обсяг прибутку та залишки спеціальних резервних фондів, які належать до власного капіталу підприємства. З огляду на це, інноваційні програми, що стосуються таких напрямів діяльності, доцільно особливо ретельно аналізувати з метою недопущення нераціональності використання грошових,

інтелектуальних, матеріально-технічних та інших видів ресурсів. Дотримання керівниками машинобудівних підприємств та іншими суб'єктами інноваційних програм принципу економічної ефективності націлене на виявлення і використання резервів незадіяних ресурсів, раціональне їх використання та максимальне наближення соціальних та інших ініціатив до реалізації економічних інтересів підприємства.

Принцип часової обмеженості завжди прямо пов'язаний із принципом економічної ефективності. Ця теза базується на тому, що усі без винятку показники ефекту і рівня ефективності обчислюються на конкретну дату або за певний період. Загальновідомо, що чим вищий результат отримується за одиницю часу, тим краще. В умовах конкуренції цей принцип набуває особливої актуальності для суб'єктів господарювання, особливо це стосується суб'єктів формування і реалізації інноваційних програм. Адже небезпека витоку конфіденційної інформації до конкурентів, постійна зміна ринкової кон'юнктури, нестабільність законодавства вимагає миттєвого реагування на ситуацію. Передумовами дотримання цього принципу на практиці є: постійна робота з персоналом на предмет підвищення рівня кваліфікації працівників і дотримання ними трудової дисципліни; застосування чітких алгоритмів аналізування проблемних ситуацій і вироблення креативних управлінських рішень; розвиток бази даних щодо шляхів розв'язання управлінських проблем підприємством у минулому і досвіду конкурентів у використанні ринкових можливостей. Дотримання керівниками машинобудівних підприємств цього принципу націлене на отримання вищих економічних результатів в одиницю часу.

Одним із принципів інноваційного менеджменту, в тому числі принципів формування і реалізації інноваційних програм, є професійна дисциплінованість працівників і забезпечення умов для їх творчого розвитку. Численні дослідження, проведені в умовах командно-адміністративної, ринкової і перехідної економік показують, що особи, які мають природні задатки висувати і розвивати ідеї, здатні досягати значних успіхів в умовах, які забезпечують комфортність їх фізичного та емоційно-психологічного стану. Творчі особистості найбільш продуктивно працюють тоді, коли їх діяльність зазнає мінімального адміністративного втручання, проте для отримання очікуваних результатів від творчої діяльності таких працівників в очікувані терміни необхідно застосовувати певні адміністративні важелі впливу. Тобто, з одного боку, адміністративні обмеження є перешкодою у роботі творчих працівників, а з іншого, вони сприяють своєчасності реалізації встановлених цілей. Фахівці стверджують, що більшості працівникам, які залучені до проведення фундаментальних і прикладних досліджень, бракує професійної дисциплінованості. На це є об'єктивні причини, зокрема, ця категорія працівників, зазвичай, працює в умовах ненормованого робочого дня. Крім того, їх діяльність слабо регламентується кількісними нормативами. Як наслідок, існує проблема своєчасного отримання очікуваних результатів від діяльності розробників інноваційних ідей. Очікуваним результатом від застосування цього принципу є повне і своєчасне отримання підприємством очікуваних результатів від проведення НДДКР.

Сутність принципу технологічності реалізації полягає у тому, що усі інноваційні програми, які реалізуються на машинобудівному підприємстві, повинні розглядатись керівниками як сукупність взаємопов'язаних елементів, що утворюють систему його інноваційного розвитку. Програми мають бути узгодженими між собою. Синхронізація діяльності суб'єктів формування і реалізації інноваційних програм націлена на забезпечення динамічності і ефективності інноваційного процесу машинобудівного підприємства загалом. Для дотримання принципу технологічності реалізації інноваційних програм на практиці необхідно: формалізувати види інноваційних програм; встановити кількісні, якісні і часові взаємозв'язки між інноваційними програмами; сформувати мережевий граф інноваційного процесу машинобудівного підприємства загалом.

В умовах загострення конкуренції та економічної, політичної, правової нестабільності принцип інформаційної безпеки є одним із найбільш актуальних. Більшість підприємств намагаються втримуватись його шляхом впровадження високоавтоматизованих інформаційних систем обробки, зберігання і використання управлінської інформації, проведення цілеспрямованих виховних заходів у трудовому колективі, призначенням яких є випереджувати несанкціоновані витoki інформації тощо.

Щербакова І.Б.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТНОГО БІЗНЕС-ПАРТНЕРСТВА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

В умовах мінливого середовища при формуванні стратегії розвитку промислового підприємству необхідно визначитися, який тип партнерства є важливим для нього: тактичний або стратегічний, так як кожен вид партнерства має свої особливості і склад факторів, що впливають. Спільними факторами успіху і тривалого проектного (під конкретний проект) бізнес-партнерства, є:

- терміни проведення та оцінка. Узгодження взаємоприйнятних термінів реалізації проекту з чітко визначеними критеріями та конкретними завданнями, підтримка постійного контакту для забезпечення розвитку;
- освітлення та оприлюднення успіхів. Результати проекту повинні бути виміряні (а отже, вимірюваними) і оприлюднені. Освітлення досягнення зберігає ентузіазм співробітників партнерів. Крім цього, потрібно спільно з представниками партнера розробити план комунікації для зв'язків з медіа, включаючи (за необхідності) антикризовий план;
- побудова довіри. Обидві сторони повинні бути відвертими щодо власних надій від партнерства і заздалегідь спрогнозувати можливі розбіжності щодо реалізації та очікуваних результатів проекту;
- фінансування. Обов'язки сторін щодо фінансування повинні бути чіткими і прозорими для забезпечення підзвітності кожного боку;
- команди проектів. До реалізації проекту необхідно залучити керівництво обох сторін. Важливо наявність професійного лідера команди, здатного мотивувати учасників проекту. Кожен учасник повинен знати і розуміти свою роль в процесі його реалізації;
- встановлення меж. Слід визначити, які сфери діяльності і ресурси підприємства і його партнера потрібні для реалізації проекту;
- партнерство при збереженні незалежності. Для збереження незалежності потрібно розуміти, що партнерство не обмежуватиме політику і позицію компанії щодо окремих питань.

У зарубіжній економічній літературі, деякі автори такі як: Гарретт Б., Стюарт Т., Скотт М., Карпухина Е.А., Владимірова І.Г., розглядають основні цілі та причини формування проектного (або стратегічного) бізнес-партнерства в економічному та правовому контексті розвинених країн. Багато досліджень присвячені міжнародним аспектам взаємодії компаній у формі міжнародних стратегічних альянсів, які почали формуватися ще в кінці 1980-х рр. [1].